

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Ikäihmisten kulutuskäyttäytyminen ja siihen vaikuttavat tekijät.

Terhi-Anna Wilska
Jyväskylän yliopisto

26.1.2023

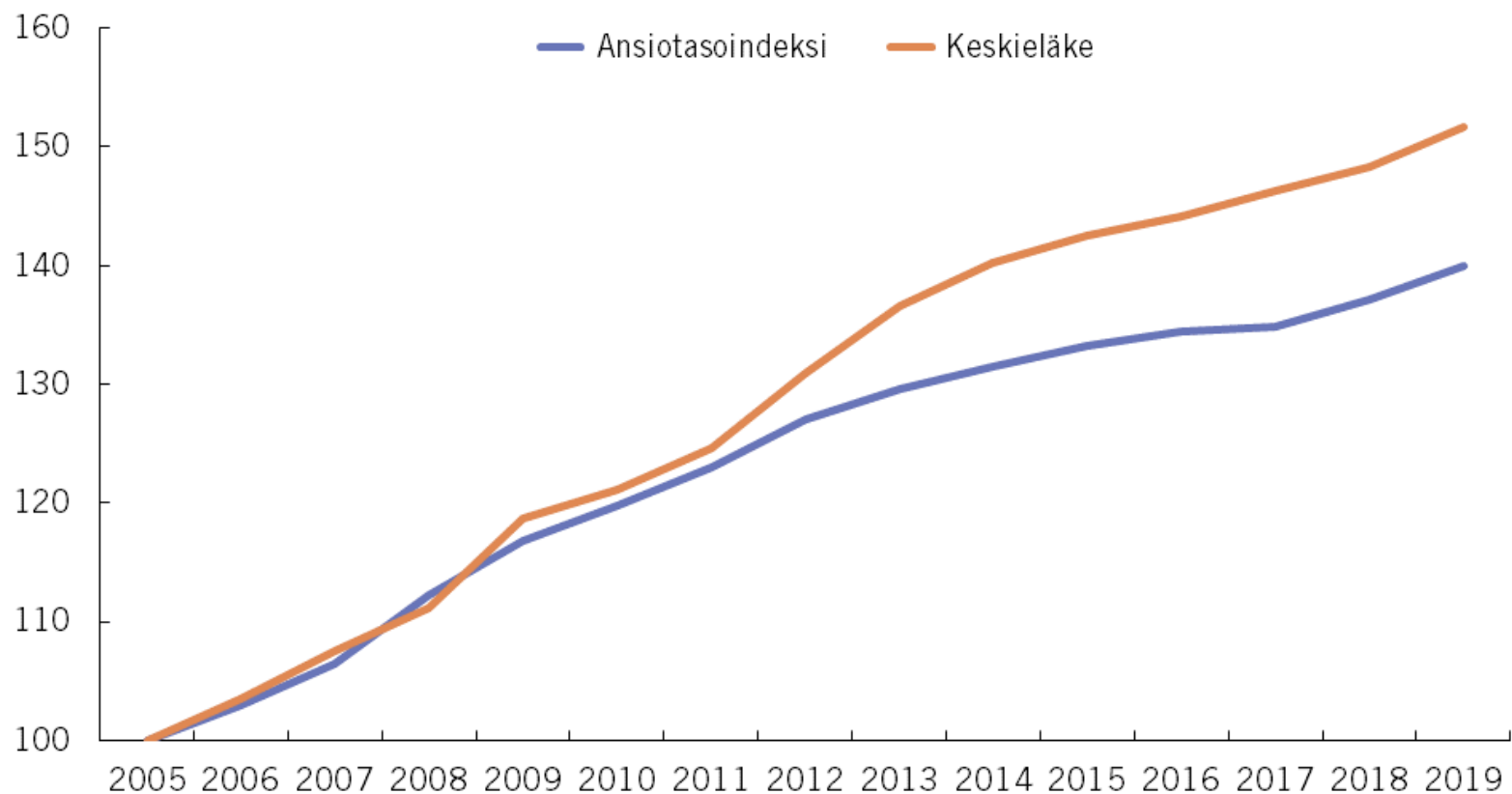

- ❖ Miksi seniorikuluttajien merkitys on tärkeä tiedostaa?
- ❖ Seniorikuluttajat ja vallitsevat kulutustrendit
- ❖ Seniorikuluttajien kulutusasenteet
- ❖ Koronan vaikutus seniorien kuluttamiseen

Keskimääräinen eläke on noussut palkansaajien ansioita nopeammin (ind. 2005=100)

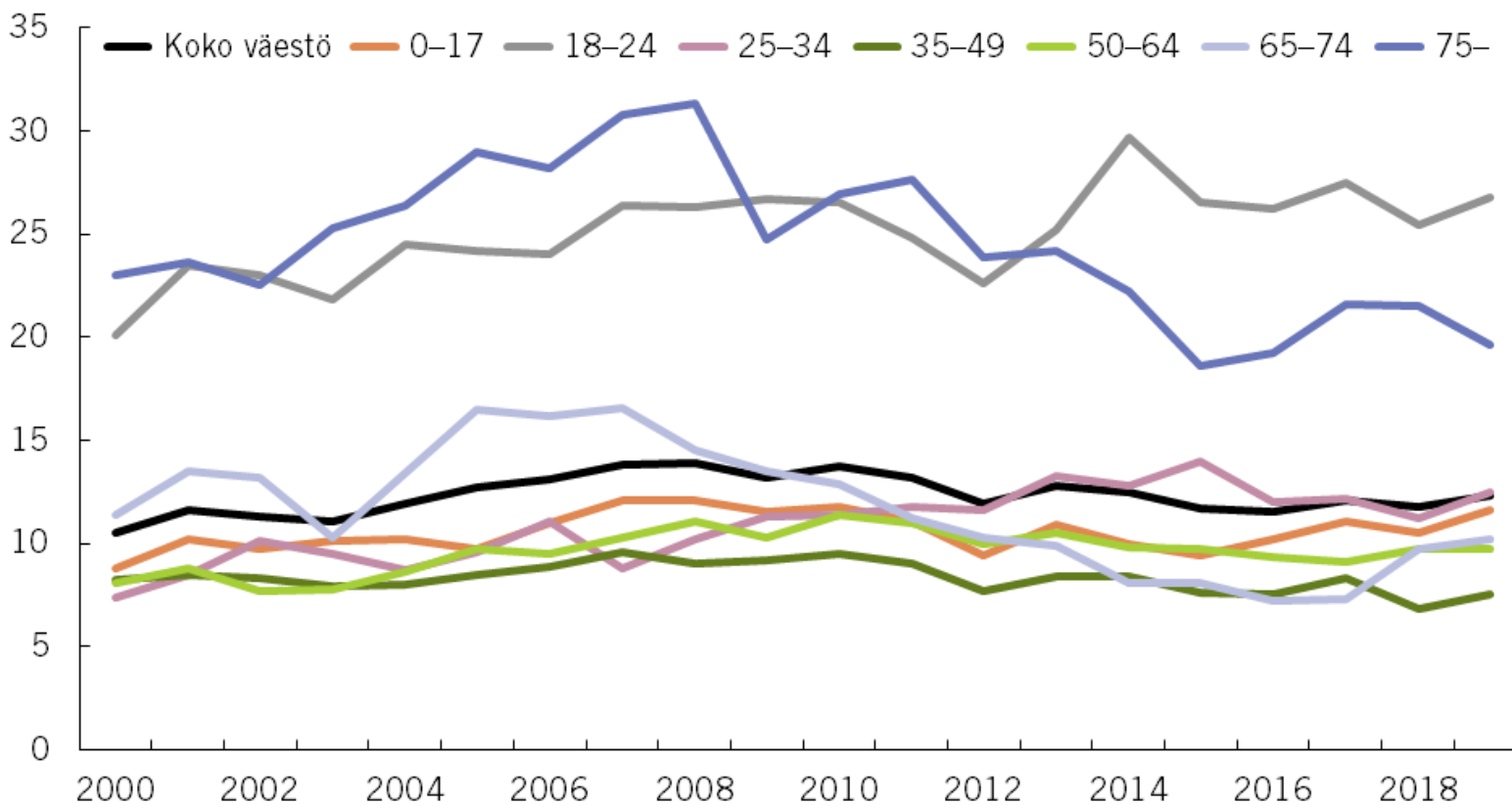

Lähteet: Tilastokeskus, ETK.

Pienituloisten eläkeläisten osuus vähenee koko ajan

Pienituloisuus (60 % koko väestön mediaanitulosta) ikäryhmittäin vuosina 2000–2019*

* 2019 on ennakkotieto.
Lähde: Tilastokeskus, tulonjakotilasto.

Seniorikuluttajien taloudellinen merkitys

- Eläkeläisten taloudellinen asema parempi kuin ennen
- Yli 65-vuotiaille markkinointi silti ongelmallista
- ”Väärä” kohderyhmä?
- Ei löydetä edes oikeita termejä...
- Iän merkityksen muuttuminen, ikärajojen sekoittuminen?
- Keski-iän laajeneminen ylöspäin
- Aktiivisen kuluttajuuden piteneminen

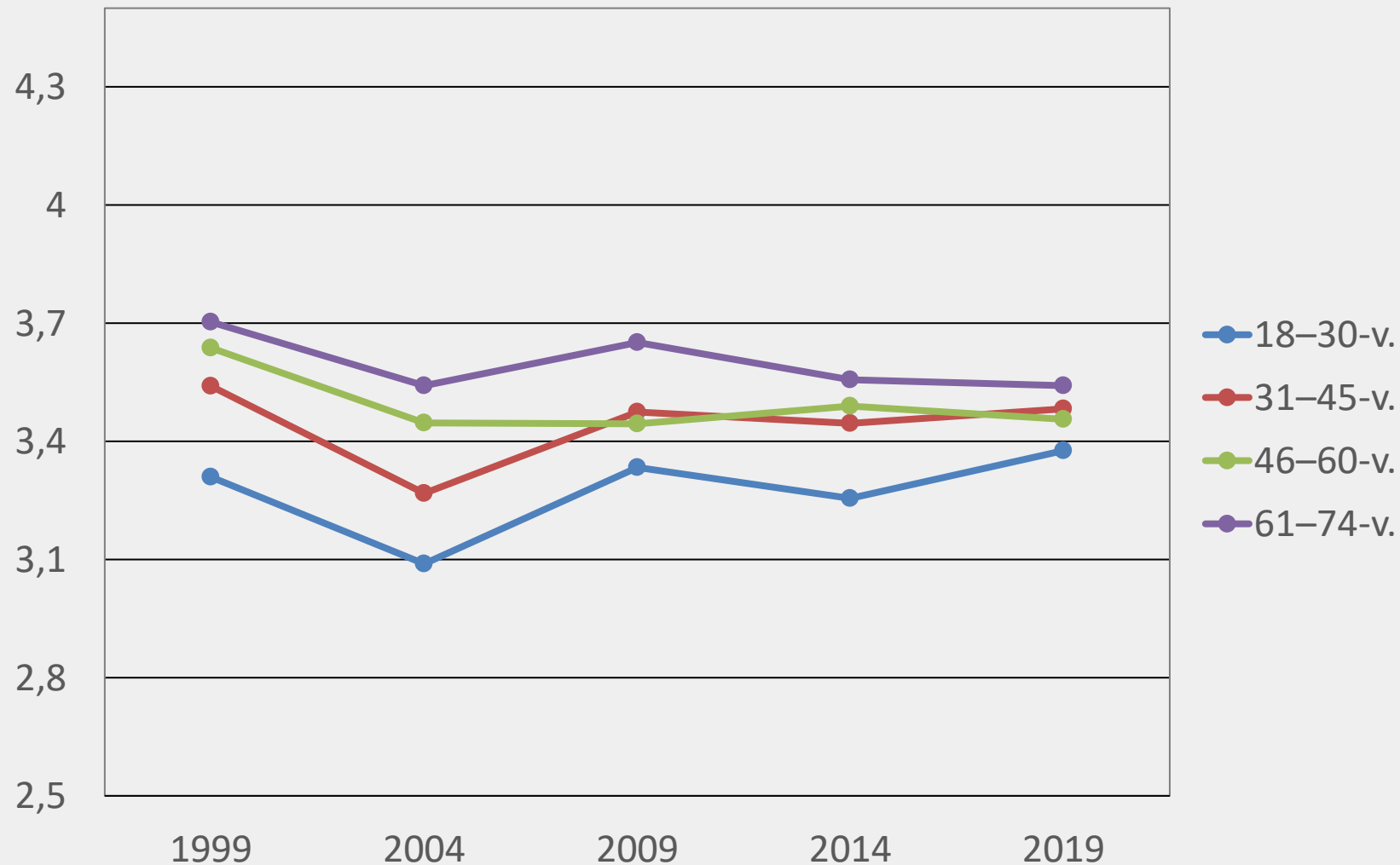
**Kulutustrendit
pohjaavat
asenteisiin.
Asenteet
muuttuvat ajassa
ja vaihtelevat
ikäryhmittäin ja
sukupolvittain.**

Kulutustyylit ja niiden muutokset (1999–2019)

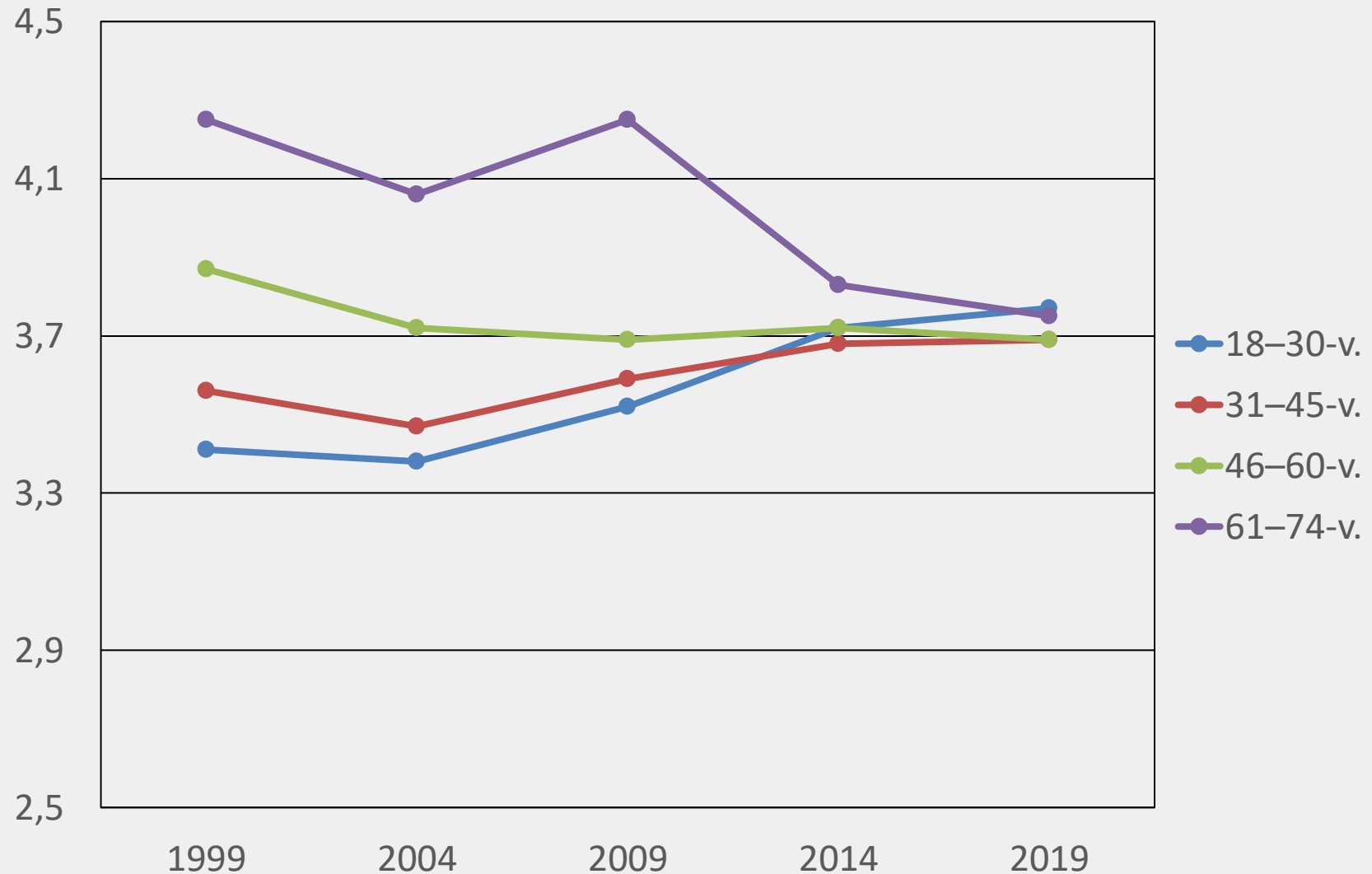
Ekologinen kulutus ja ikä

Kulutustyylit ja niiden muutokset (1999–2019)

Säästäväinen kulutus ja ikä

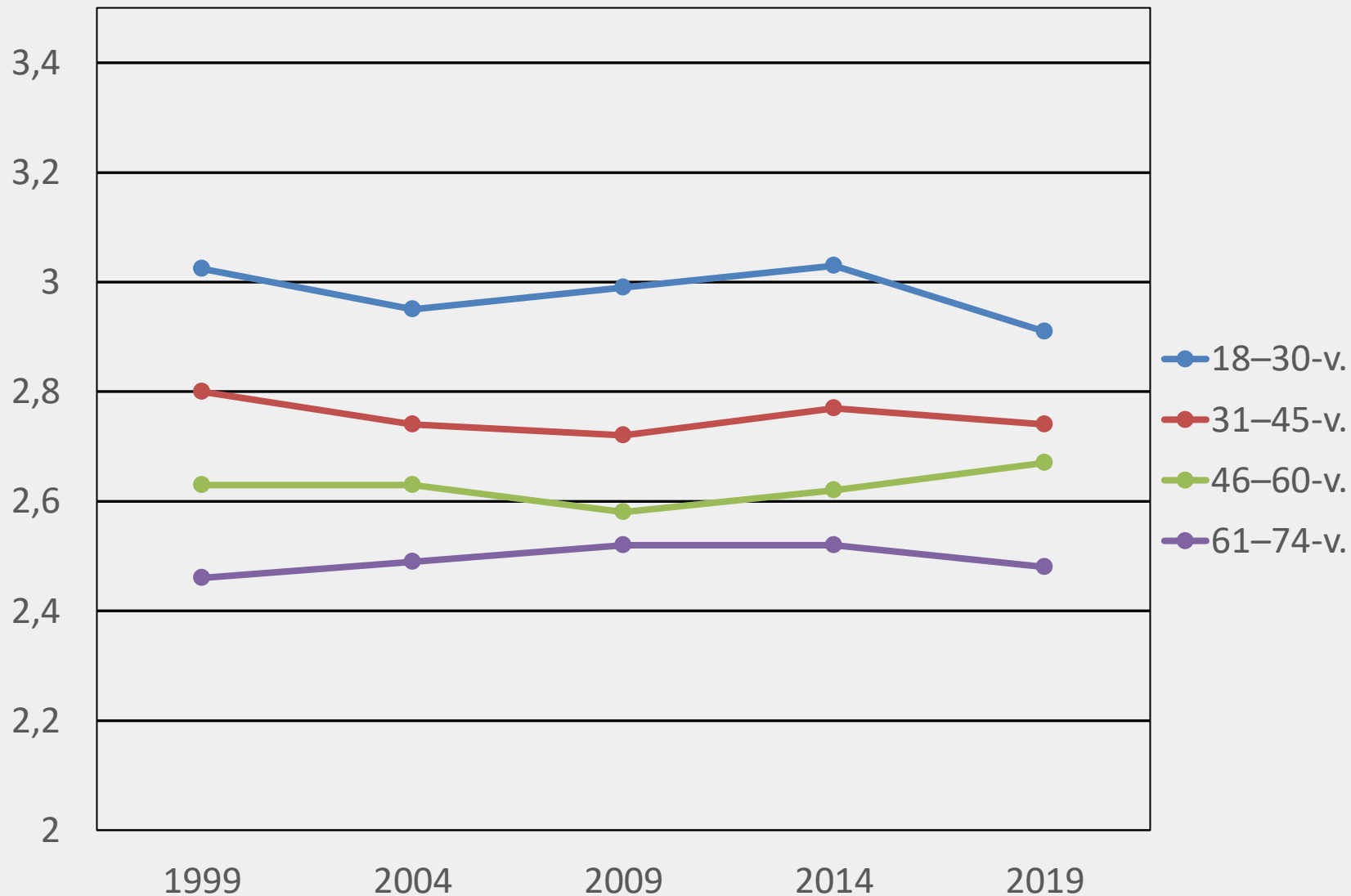

Kulutustyylit ja niiden muutokset (1999–2019)

Nautintokeskeinen kulutus ja ikä

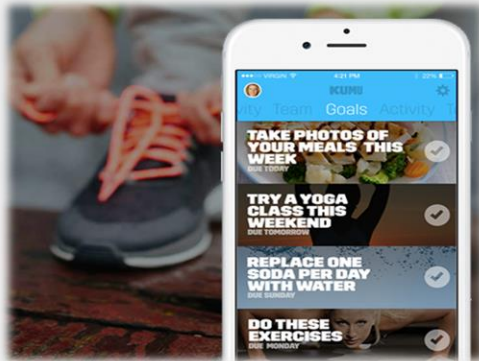

Lähde: Suomi 1999-2019 -tutkimus

Tärkeimmät nykykulutustrendit erityisesti ikääntyneillä

- Terveysteen ja hyvinvointiin liittyvä kulutus
- Eettinen ja ekologinen kulutus
- Teknologia (ostoympäristöt, digitaaliset laitteet)

Mutta miten ja mihin ikääntyvät erityisesti kuluttavat?

Käsitöihin, puutarhaan, lemmikkeihin

Kulttuuriin

Lapsiin ja lapsenlapsiin

Terveysteen ja
hyvinvointiin,
ml. kotipalvelut

Alkoholiin

Matkailuun

Autoihin, veneisiin, mökkiin

Ikääntyvien kulutusasenteet ja ostopreferenssit nyt

60-75 VUOTIAIDEN KULUTUSASENTEITA KEVÄÄLLÄ 2021, samaa mieltä %, (kaikki)

Minulle on tärkeää, että ostamani tuotteet eivät vahingoita ympäristöä
47%
(41%)

Suosin kierrätettyjä/käytettyjä tuotteita
32%
(38%)

Pidän itseäni säästäväisenä
53%
(45%)

Ostan asioita niiden tuoman mielihyvän vuoksi
25%
(36%)

Minusta on mukavaa hemmotella itseäni
51%
(57%)

Olen valmis sietämään epä mukavuutta toimiakseni ympäristöystävällisemmin
26%
(28%)

Punnitsen usein ostopäätösteni ympäristövaikutuksia
28%
(23%)

Seuraan tarkasti tulojani ja menoja
63%
(56%)

Suunnittelen ostokseni huolellisesti etukäteen
55%
(52%)

Arvostan elämyksiä omassa kulutuksessani
36%
(45%)

Kestävimmän kuluttavat yli 55-vuotiaat naiset

Noin 40% 55-75 v naisista ajattelevat
kestävyyttä kaikissa
Kulutus päätöksissään.

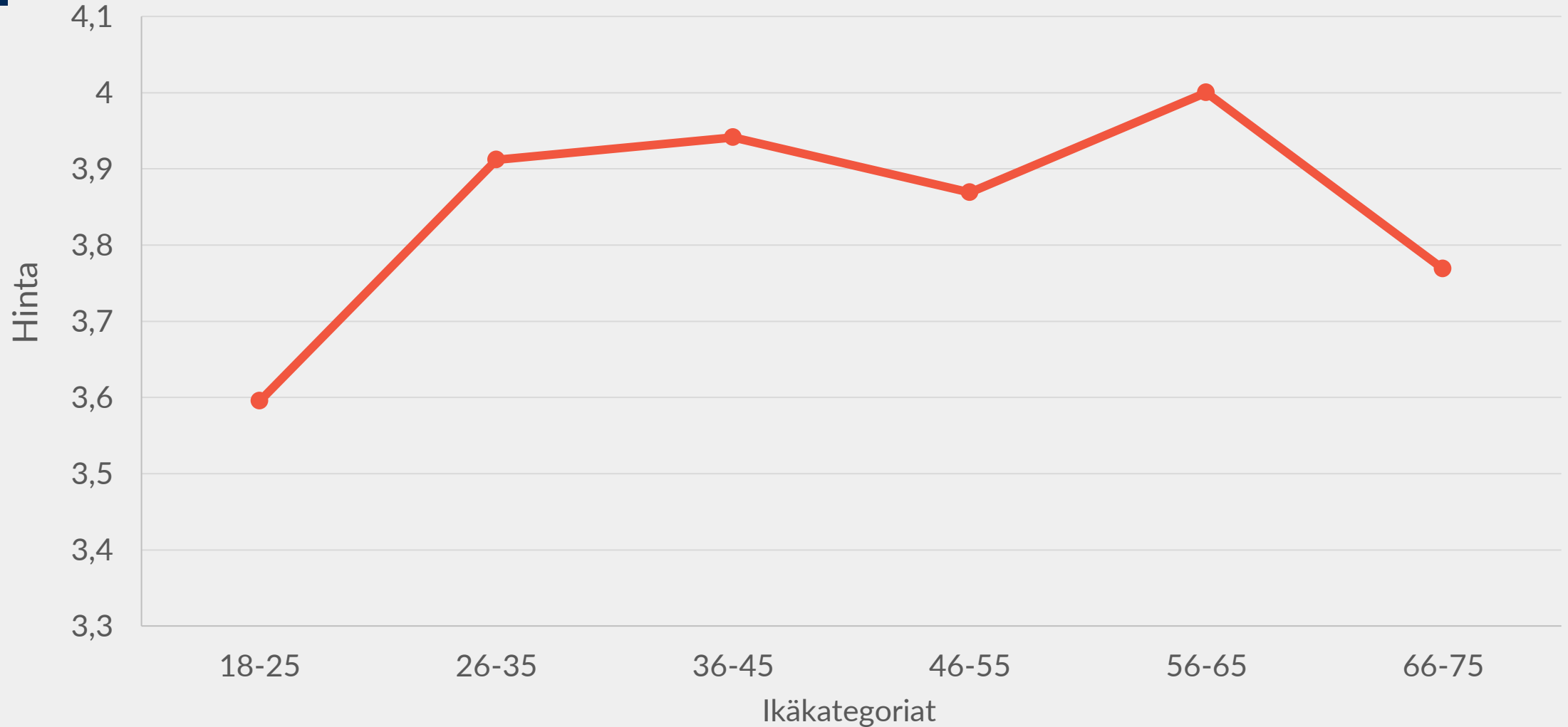
Samankäisistä miehistä vain 10%

Hinnan tärkeys viimeisimmässä yli 20 EUR ostoksessa, iän mukaan

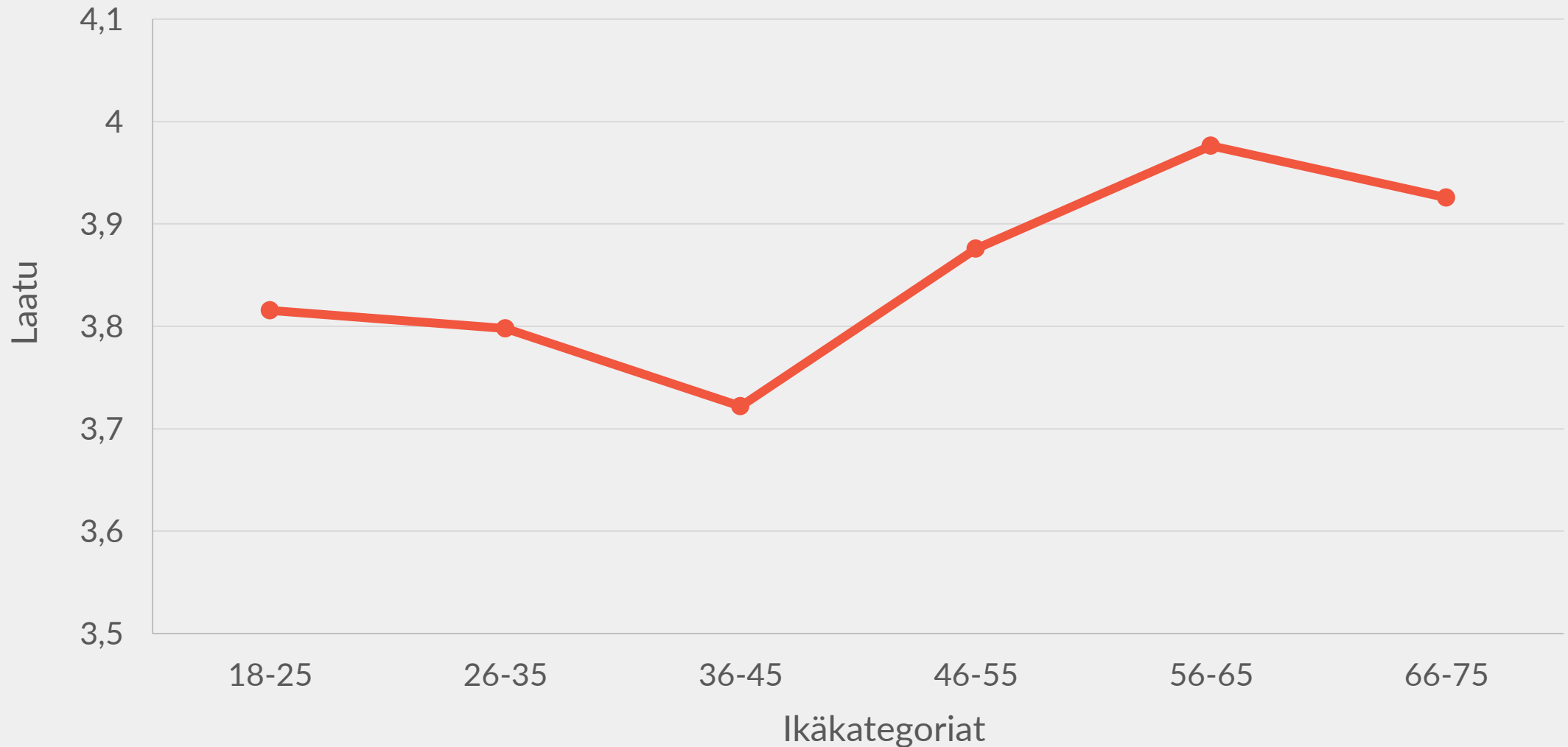

1=ei lainkaan tärkeä, 5=hyvin tärkeä

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

Laadun tärkeys viimeisimmässä yli 20 EUR ostoksessa, iän mukaan

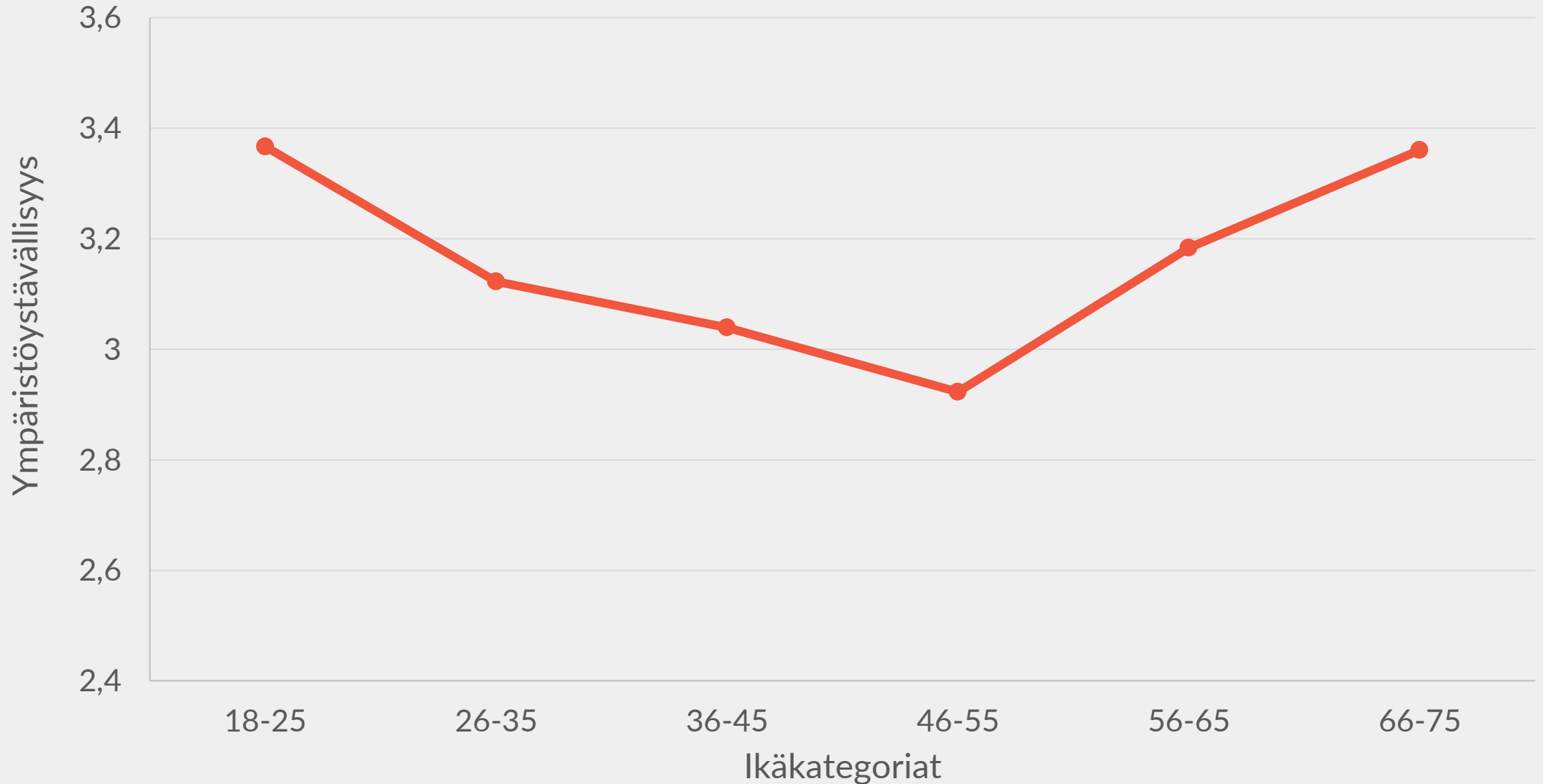

1=ei lainkaan tärkeä, 5=hyvin tärkeä

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021²⁰²³

Ympäristöystävällisyyden tärkeys viimeisimmässä yli 20 EUR ostoksessa, iän mukaan

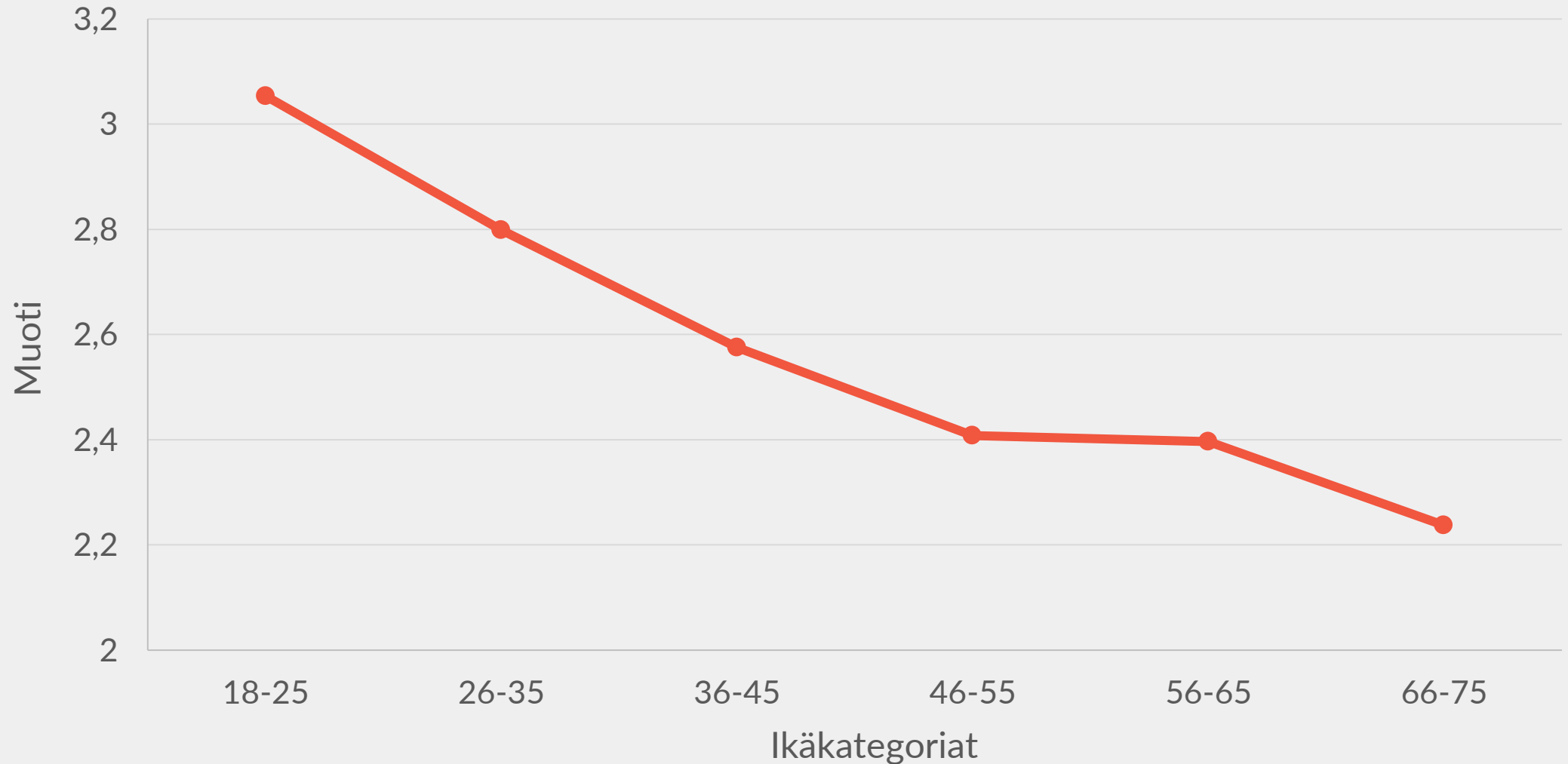

1=ei lainkaan tärkeä, 5=hyvin tärkeä

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

Muodikkuuden tärkeys viimeisimmässä yli 20 EUR ostoksessa, iän mukaan

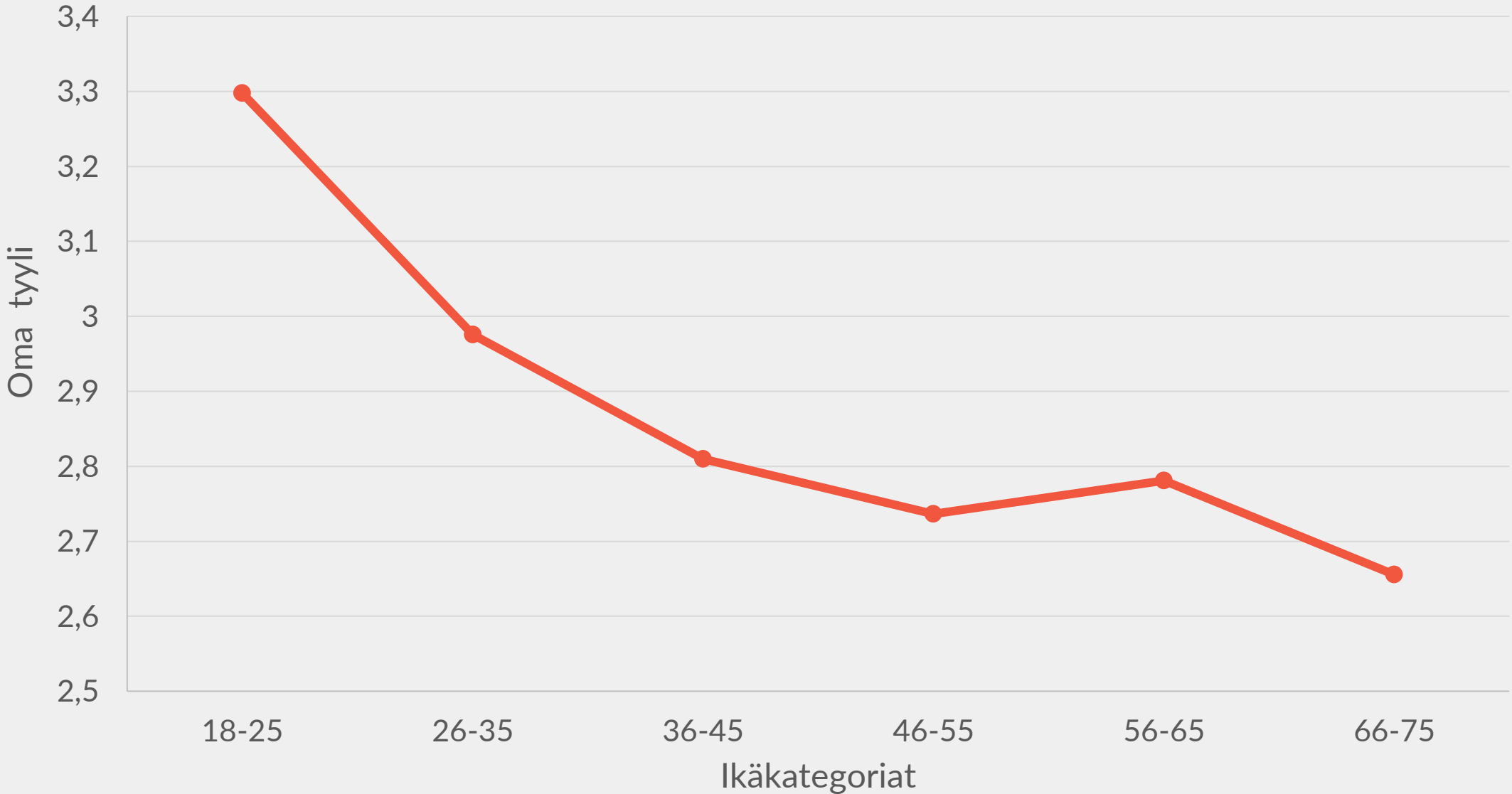

1=ei lainkaan tärkeä, 5=hyvin tärkeä

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

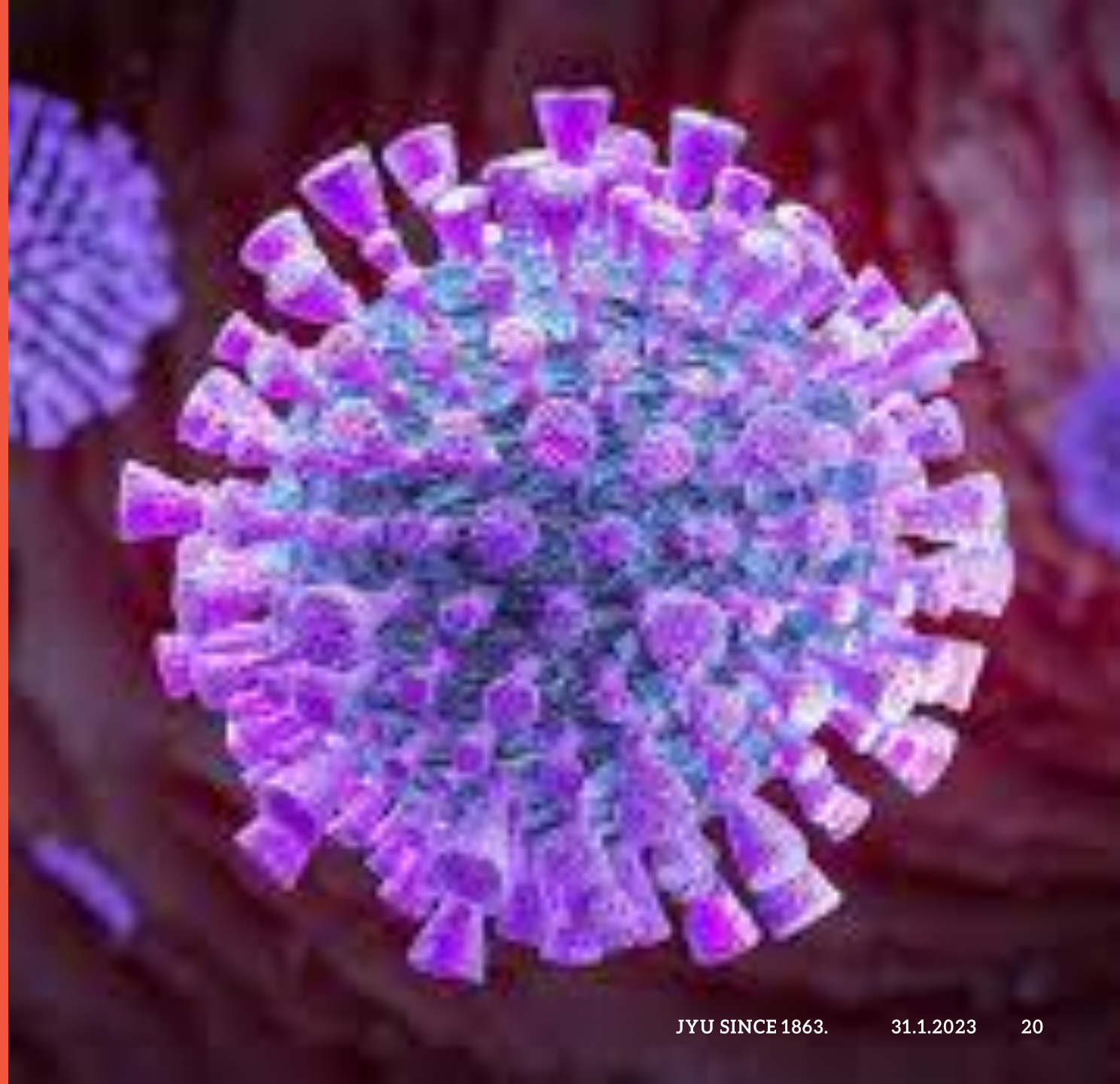
Oman tyylin tärkeys viimeisimmässä yli 20 EUR ostoksessa, iän mukaan

1=ei lainkaan tärkeä, 5=hyvin tärkeä

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

Koronan vaikutus ikääntyvien kuluttamiseen (kevät 2021)

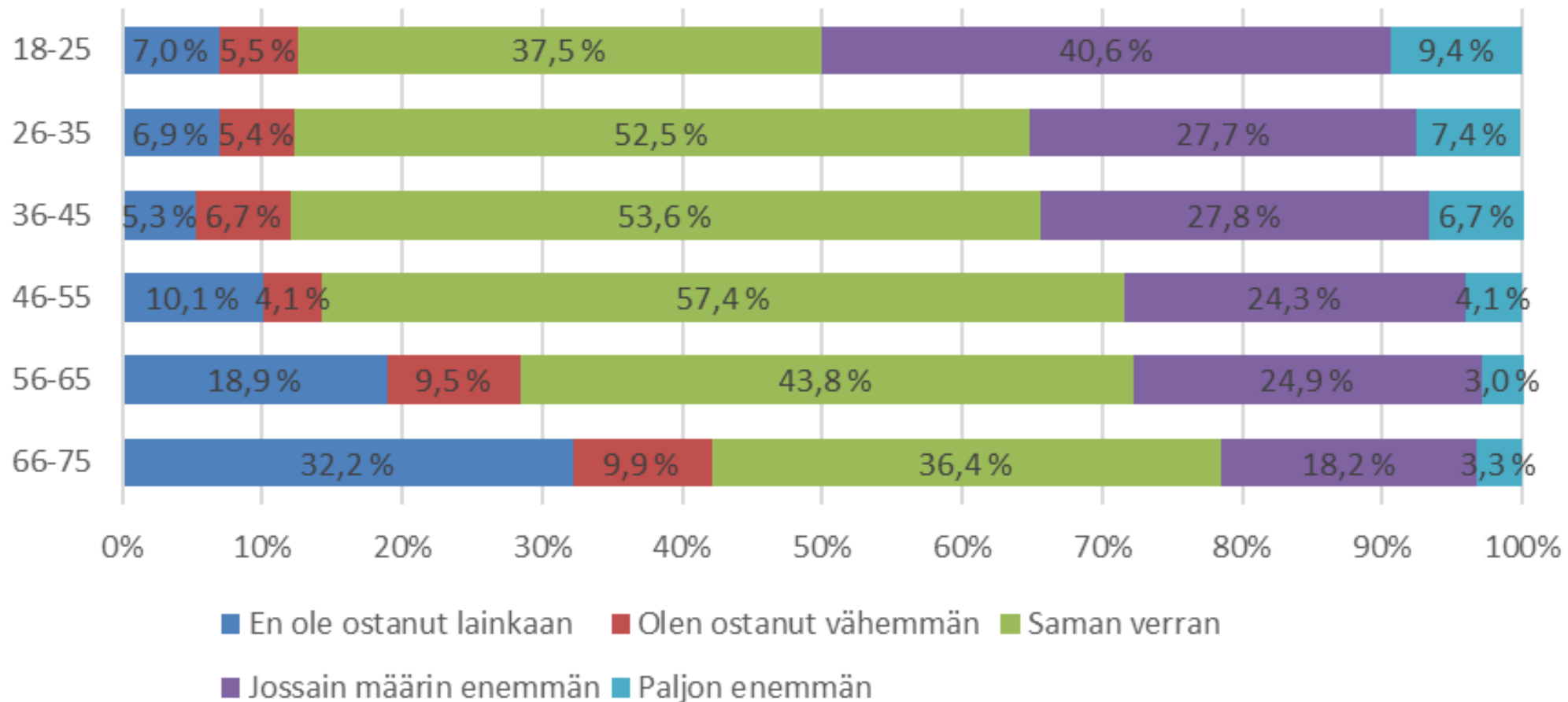
Korona yksipuolisti ikääntyneiden vapaa- ajankulutusta

Verkkokauppa lisääntyi korona-aikana, mutta eläkeläisillä vähemmän kuin muilla

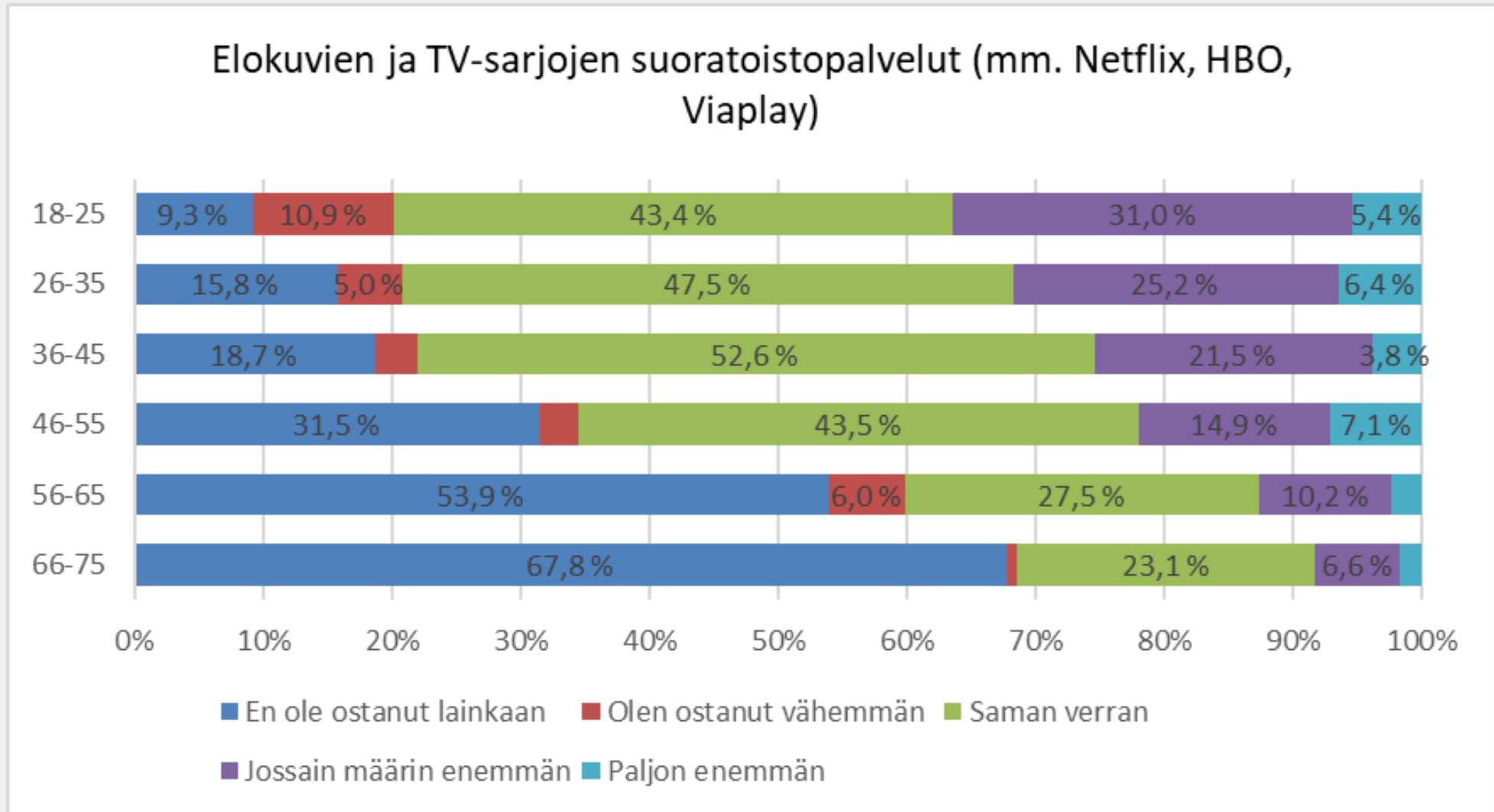
Tavaroiden ostaminen netistä koronan aikana

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

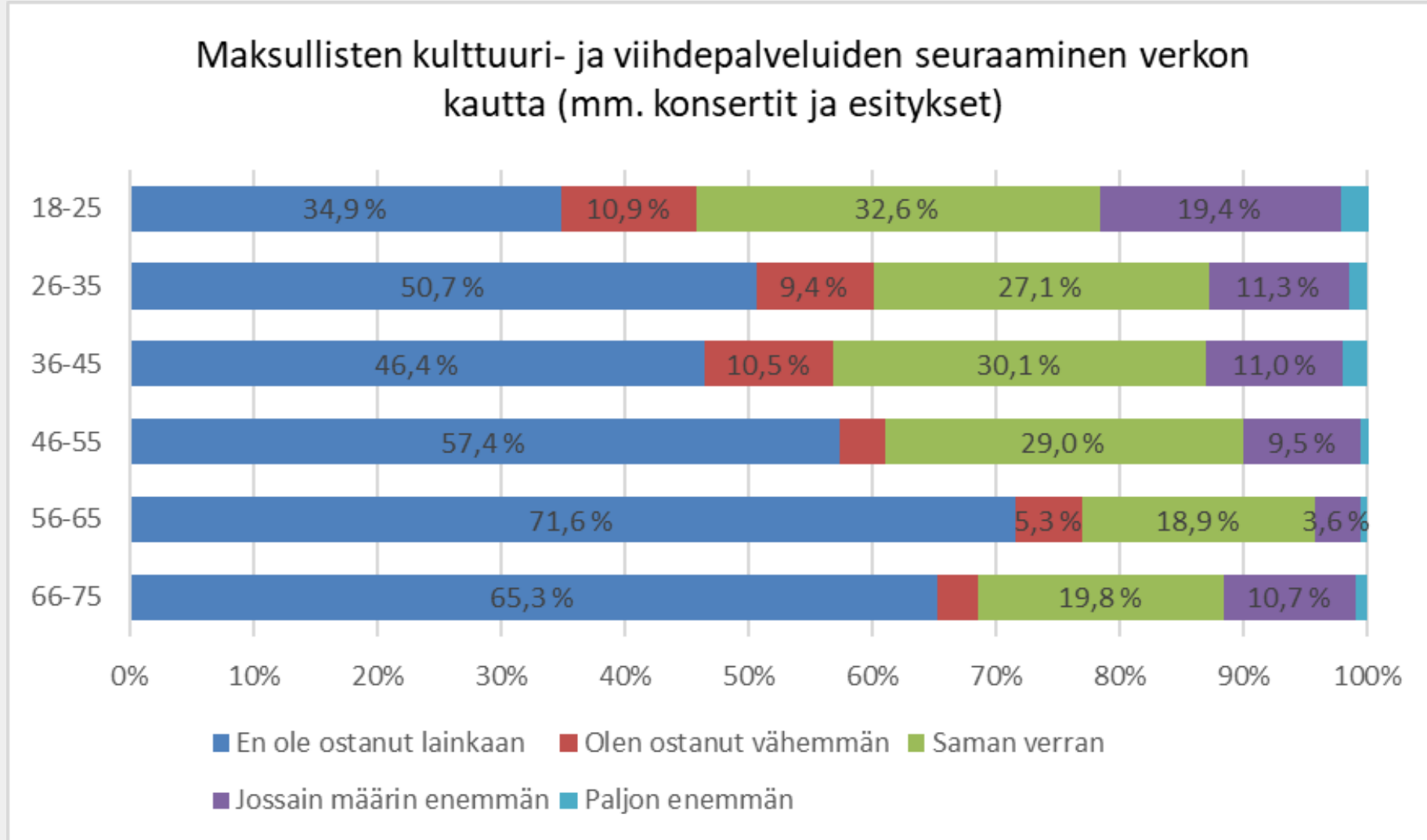
Suoratoistopalvelut eivät houkutelleet eläkeläisiä yhtä paljon kuin nuorempia

Lähde: CoronaConsumers-kysely 2021

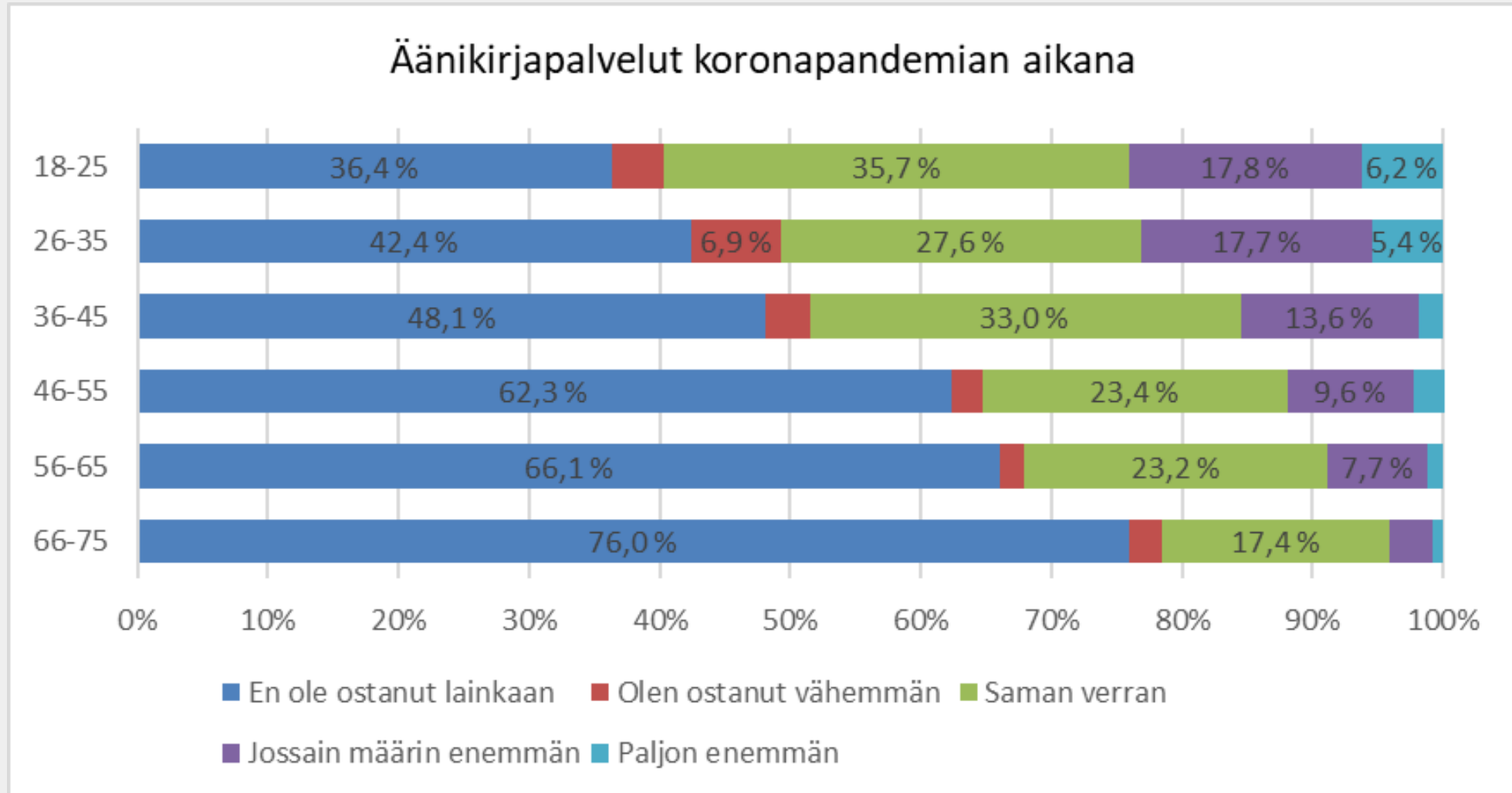

Kulttuuri- ja viihdepalvelujen seuraaminen verkossa yleistyi eläkeläisten keskuudessa jonkin verran

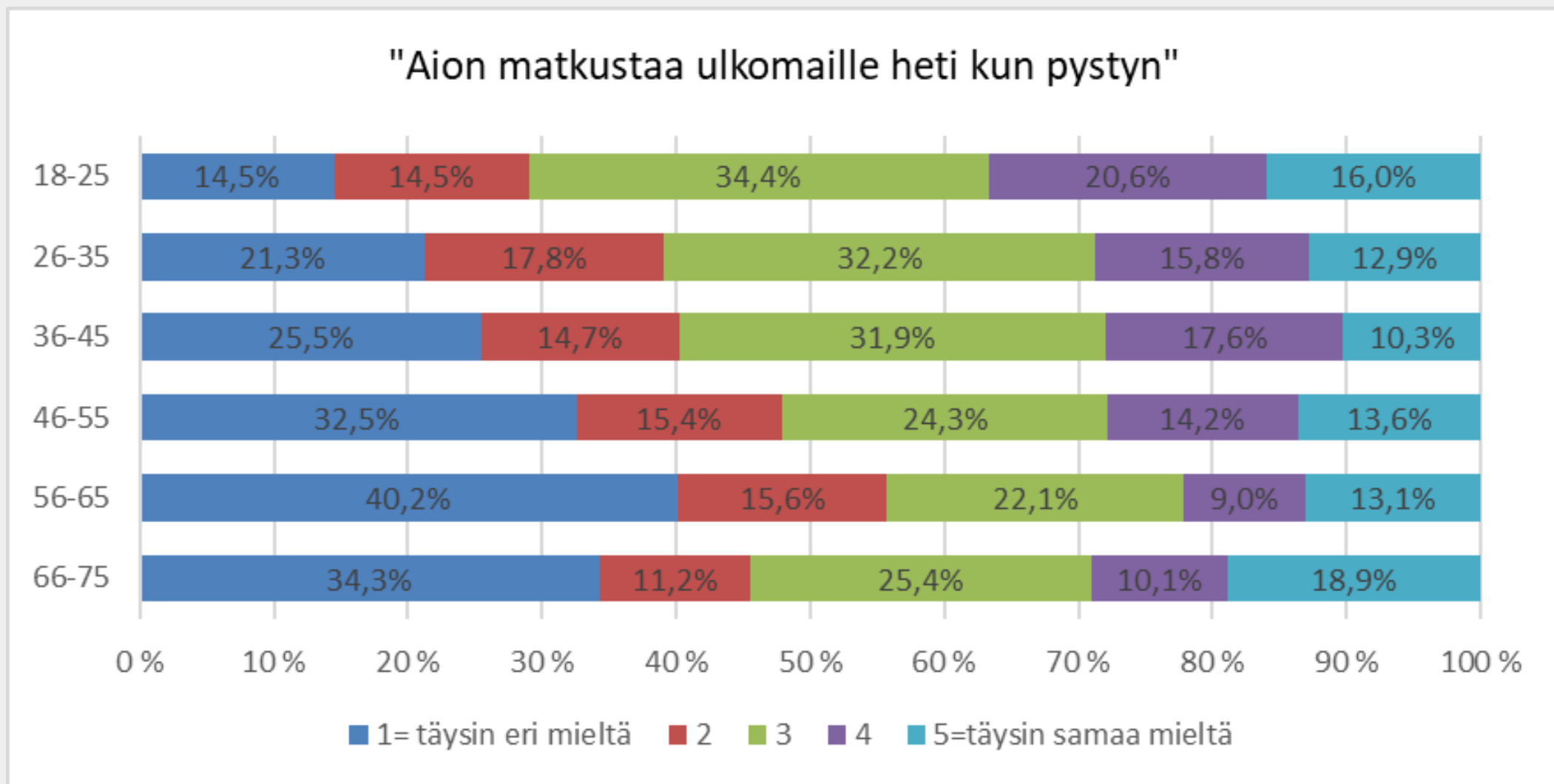

Äänikirjat eivät lyöneet (vielä) läpi eläkeläisten keskuudessa

Ulkomaanmatkailu houkutteli korona-aikana erityisesti eläkeläisiä

Kuluttamisen tulevaisuutta on melko vaikea arvioida nykytilanteessa...ristiriitaisia ennusteita ja indikaattoreita. Seniorien käyttäytymistä on hankala ennakoida, mutta suhteellinen ostovoima lisääntyy.

Maailmanpoliittinen tilanne vaikuttaa kaikkien kuluttajien ostovoimaan –säästöt suojaavat ikääntyneitä paremmin kuin nuoria

- Polttoaineiden ja sähkön hinnannousu
- Ruoan hinnannousu
- Tuote- ja materiaalipula
- Inflaatio
- → Taantuma

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kiitos!

Email: terhi-anna.wilka@jyu.fi

Twitter: @WilkaTA @ConsumersDigi

<https://digiconsumers.fi/>

<https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/yfi/en/research/projects/agents>